

EN KÆMNERES GRØNLANDSKE EGNE OG HÆNDELSER

Af Jørgen Würtz

Den grønlandske kæmners arbejdsområde omfattede omkring kæmnervæsenets start i de allertidligste halvtredsere omtrent alt fra fåreavl til hotelvirksomhed. Nu er såvel fåreavlen som hotelvirksomheden faldet bort, men udviklingen i landsdelen som helhed har i mellemtiden sørget for, at omfanget af de øvrige og senere tilkomne sagsområder har udviklet sig i en målestok, som på sin vis kan minde lidt om forholdet mellem de kendte skibshævende Krøyer-kugler før og efter berøringen med det våde element. Det vil altså sige temmelig voldsomt.

For at give et orienterende billede af kæmnerens forvaltningsområder skal disse indledningsvis opremses helt prosaisk. Han er stedlig repræsentant for landshøvdingen, sekretær for kommunalbestyrelsen og de kommunale udvalg, regnskabsførende for kommunen, for adskillige statsinstitutioner og for udlånsvirksomheden til bolig- og erhvervsformål, kassebetjent, administrator for et betydeligt antal udlejningsejendomme, rådgiver i regnskabsspørgsmål for andre institutioner, formand for byggekomiteerne og i kommunale anliggender på kommunalbestyrelsens vegne foresat for distriktets kommunefogder. Han kundgør administrative bestemmelser, forestår valg, folkeregister, skibsregister, arbejdsanvisning, fordeler rejsefartøjer, bistår i oplysningsarbejde, fremskaffer statistiske oplysninger og attesterer lovligheden af lærlingekontrakter.

Der kunne nævnes mange andre ting, men lad det være nok at slutte af med det arbejdsområde, som lidt særpræget bedst kan betegnes: Alt muligt andet. Kæmneren dækker nemlig uden for de givne instrukser det store behov i befolkningen for i disse år uforpligtende at kunne benytte en, skal man kalde det faderlignende rådgivningsvirksomhed hos en lokal instans.

Denne virksomhed kan blive til meget forskelligt i tidens løb. Det er en mand fra kæmnerkontoret, der farer rundt i en hastigt lånt bil for i et nærmere bestemt anliggende at finde mor og barn og få dem på heliporten inden et kvarter, eller som pludselig må virke som stand-in for en kursusinstruktør og efter en lynhurtig gen-

nemgang af hidtil uset undervisningsmateriale give den i talerteknik et par timer. Det er kæmnerkontoret, der må skaffe indkvartering til et antal fiskere, som uanmeldt står på kajen tre dage før det fastsatte mødetidspunkt, som må sende en mand i retten som bisidder, eller som i sene aftentimer må rede en lokalavis' spegede regnskab ud fra hinanden.

Spændvidden idag i kæmnerens arbejdsområde afgrænses på den ene side af styrelsens eksakte krav til de instruktivt pålagte opgavers løsning, på den anden side af den traditionelle, efter uskrevne regler over for befolkningen ydede bistand med råd og dåd på områder, hvor et behov er konstateret, men hvor ingen institution formelt har den pågældende opgave pålagt.

Inden for denne brede ramme med sit indhold af skrevne og uskrevne opgaver ligger en hverdag for kæmneren baseret på en omfattende og facetrig kontakt med livet i Grønland.

Indholdet af det brev, jeg netop havde oplæst for den unge fisker, gav ikke anledning til nogen reaktion hos ham, selvom det understregede ulemperne ved at lade den fiskekutter, han havde bestilt, bygge afvigende fra den traditionelle type.

– Jeg troede, at det betød noget for dig, at der er så væsentlige gener ved den store motor, sagde jeg spørgende. – Den stærkt forøgede pris og begrænsningen af lastrummet med næsten en trediedel, som de sagkyndige giver udtryk for.

– Jeg kommer alligevel ikke til at bruge hele lastrummet, sagde fiskeren. – Der er jo også plads på dækket.

– Du har naturligvis lov til at søge en båd med den motor, du vil, men det var jo muligt, at oplysningerne i brevet ville betyde, at du nu alligevel ville ændre din beslutning.

– Jeg kunne aldrig tænke mig at ændre mit ønske, når jeg har besluttet mig til, hvordan båden skal være, svarede fiskeren bestemt. – Jeg ønsker ikke båden anderledes, end jeg hele tiden har sagt.

Manden, der var kommet ind på kontoret, en tømrer, havde stillet sig lige foran mit skrivebord.

– Bor der nogen i min lejlighed? spurgte han.

Jeg så et øjeblik spørgende på ham. Så blev jeg klar over, at han hentydede til den ny lejlighed, han skulle overtage i en tilbygning til et af rækkehusene. Jeg havde et par gange været med ham ovre i bygningen for at se, hvorledes arbejdet skred frem, da jeg vidste, at det var berettiget, når han var utålmodig efter at flytte ind. Hans nuværende lejlighed var alt for lille til den børnerige familie.

– Næ, det kan jeg da ikke tro, at der gør, sagde jeg. – Det skulle da kun være, hvis der bare rent midlertidigt er indrettet tegnestue i lejligheden.

– Det er ikke rart for mig at vide, at jeg skal overtage en brugt lejlighed, fortsatte tømreren. – Hvem har givet den tilladelse?

– Det må vist være firmaet. Det står jo med hele ansvaret, indtil bygningen er færdig og overdraget. Men arbejdet med færdiggørelsen bliver ganske sikkert ikke forsinket, for jeg mener, at det er en aftale, at tegnestuen skal rykke fra den ene lejlighed til den anden i takt med, at malerarbejdet står for. Dette arbejde mener jeg nemlig mangler.

Tømreren sagde ingenting længe. Da det endelig skete, havde han bevæget sig over på et andet spørgsmål, som blev klaret.

Næste morgen lykkedes det mig at få fat i byggelederen i telefonen, og jeg spurgte ham om den pågældende lejlighed.

– Der er kun sat et tegnebord op, forklarede byggelederen. – Lejligheden er ikke malet endnu. Den vil være flunkende ny, når den bliver overdraget, hvad den bliver meget snart.

Da jeg senere på dagen mødte tømreren, fortalte jeg ham, hvad jeg havde fået at vide af byggelederen.

– Åh, lejligheden vil være helt ny, når jeg får den? Tømreren smilede bredt. – Så er alt i orden. Det forstår sig.

— — —

Assistenten omtalte problemerne med at få huslejerne ind på en bygd nordpå.

– Restancerne er meget store, sagde han.

Assistenten havde besøgt bygden for første gang, og hans interesse for huslejesagen var vakt.

– Måske er det bare for sent, at vi er kommet igang med at indstille restancerne

til afskrivning, fortsatte han. – Vi skulle have gjort det, før de blev for store. Restancer må ikke optræde, og så er det jo skævt, som vi bærer os ad.

– Ja, det er det måske, sagde jeg. – Men hvad kan vi gøre mere, end vi har gjort. Fordringerne er autoriseret til inddrivelse, og kommunalbestyrelsen kender situationen, men henviser sagen til forsorgsudvalget, hvor man ikke så sjældent mener, at der ikke er baggrund for at yde hjælp til betalingen. Der må jo være en forskel i vurderingen af disse sager, når vi to vist er enige om, at restancer ikke kan forekomme, medens kommunalbestyrelsen er enig i, at spørgsmålet ikke bør fortolkes så konsekvent endda.

– Det ville hjælpe, hvis vi kunne sende et par mand ud med mellemrum for at klare sagerne på stedet, sagde assistenten. – Det er efterhånden blevet for stort for dem på bygden.

– Det tror jeg også, sagde jeg. – Men jeg er bange for den arbejdsforøgelse, det vil medføre. Jeg tænker hermed på risikoen for, at arbejdet her i byen måske samtidig vil blive varetaget for utilstrækkeligt. På bygden vil man måske ikke engang være tilfredse med vores indsats, fordi man havde ventet noget mere, når vi nu endelig ligesom laver en slags kontor der.

– Det er jeg nu ikke helt enig i, sagde assistenten.

– – –

Det bankede på døren. Det var Abia, som kom. Han gik næsten altid rundt med en lille bimmelim på og tiggede cigaretter. Det var også formålet nu.

– Giv mig en cigaret, sagde han.

– Jeg har ingen, svarede jeg.

– Ryger du ikke? spurgte han. Give Me One Cigarette!

– Jeg har ingen. Jeg ryger ikke cigaretter.

– Ryger du pibe? Hvad er det, du har i lommen?

Jeg var kommet til at rasle med en æske tændstikker.

– Jeg har ingen cigaretter, sagde jeg igen og kiggede ud ad vinduet mod havnen. Kystskibet var på vej ind.

– Der kommer skibet! sagde jeg. – Så må jeg desværre gå. Jeg skal ned og tage imod nogen. Farvel!

– Skal du rejse? råbte Abia efter mig, da jeg gik ud af kontoret.

– – –

Det havde været aftalt gennem længere tid, at jeg sammen med formanden skulle en tur rundt i distriktet for at afholde spørgeaftener med befolkningen om forskellige kommunale spørgsmål. Og nu skulle turen afvikles, midt om vinteren.

Hundekoldt og blæsende var det, og jeg havde ikke spor lyst til at komme ud at sejle. Jeg var derfor ikke så ked af, at båden, vi skulle sejle med, øjensynlig slet ikke

var kommet hjem endnu fra den sidste tur og sikkert lå vejrfast et eller andet sted.

En assistent kom kort før det fastsatte afgangstidspunkt og sagde, at skipperen ikke havde udtrykt megen interesse i at sejle. Jeg forstod da, dels at båden alligevel var disponibel, dels at grundlaget for turens gennemførelse til trods herfor måske alligevel var gjort lidt mør. Jeg bad assistenten fortsætte ud til formanden og for ham redegøre for skipperens syn på sagen.

– Står formanden fast på, at vi skal tage afsted alligevel, tager jeg selvfølgelig med, sluttede jeg i et tonefald, der skulle lyde overbevisende.

Assistenten kom hurtigt tilbage. Formanden syntes, at vi skulle prøve lykken og se, hvordan muligheden var for at komme igennem. Han havde selv talt med skipperen, som nu mente, at det nok kunne gå.

– OK, sagde jeg. Døren lukkedes efter assistenten, og jeg gik ind i stuen for at overveje situationen.

Jeg kom sidst ned til båden, hvor alt var klar. Vi dampede af, ud forbi årets første skib, hvorfra adskillige interesserede blikke fulgte os på vej.

Vi kom uden for havnen og mærkede blæsten. Årstiden og udenskærs sejlads ville altid være en dårlig kombination. Motoren skulle nok sætte ud, når vi lå yderst ved iskanten, og mørket var over os, inden vi fik set os om. En køn suppedas, det kunne blive til! Det var ikke lystige tanker, der optog mig.

Jeg kravlede ned i kahytten, hvor jeg fandt formanden læsende i Maclean's „Olysses“.

Formanden var lille og spinkel. Han syntes næsten altid for let påklædt, men havde idag en korttrumpet, vatteret jakke på. I et hjørne af kahytten, hvor en transistorradio virkede som modtager i bådens radioanlæg, havde han sin mappe stående samt en butikspose med et brød og andet proviant. Det var koldt i kahytten, men formanden så desuagtet ud til at nyde det, hvad jeg måtte beundre ham for. Blot dette at rejse, selvom det var under lidet misundelsesværdige vilkår, var ham til glæde.

Formanden var pligtopfyldende i sit arbejde. Andre var lettere end han kommet om ved det kommunale arbejde, som han brugte en masse tid på.

– Der er ikke meget liv i ovnen, sagde han.

Vi kiggede begge ned gennem et lille hul i skibsovnene og kunne se en sygelig blå flamme langt nede.

– Den skulle ellers være i orden, sagde jeg.

Døren til kahytten blev skudt til side, og tolken kom ind.

– Velkommen i fryseboxen, sagde jeg.

Tolken havde en riffel over skulderen og så ud til at tænke mere på dagens mulige jagtresultater end på det maritime dilemma, vi var ved at arbejde os ud i.

– Der var nu vist ingen, der havde kunnet bebrejde os, hvis vi var blevet hjemme i det her vejr, sagde jeg henvendt til formanden, der igen læste. – Det er jo ikke særligt mange eller indviklede sager, vi har til spørgeaftenerne. De kunne lige så godt have været klareret skriftligt, for –. Jeg ville have fortsat, men blev i det samme nu drevet ned i sofaen af en bølges voldsomme smutten bort under kølen. Vejret var blevet hårdere.

– Jah, sagde formanden.

Jeg kravlede op fra kahytten og ud på dækket. Kulden følte her næsten at save mine ankler over, glemt som jeg havde at få nogle gode uldne sokker på. Jeg måtte klare mig med mine tynde nylonsokker. Jeg stavrede forsigtigt hen langs bagbords ræling og kiggede ned for at se, hvor meget is, der sad på skroget. Det var nu ikke så galt, og redningsbåden var også isfri.

Vi havde sejlet en tre kvarter nu og kunne stadig se byen agterude. Et blik forud afslørede et isbælte, der snoede sig som en orm fra kysten og et godt stykke ud til havs. Dette bælte skulle vi sikkert helt uden om, hvis vi ikke kunne komme inden-skærs. Det ville blive godt mørkt, inden vi nåede frem.

Jeg havde fået arbejdet mig ned i kahytten igen. Formanden stod henne ved ovnen.

– Den er gået ud, sagde han.

Det var smadderkoldt nu.

– Er der mon ingen af besætningen, der kan lave sådan noget? spurgte jeg.

Tolken stak hovedet ind ad døren.

– Vi har vendt om, sagde han. – Motoren har vist slidt sig løs. Den kører frem og tilbage.

Tolken viste med sigende håndbevægelser udviklingen i motorrummet.

– Det er en værre båd, sagde formanden smilende. – Den er jo næsten helt livsfarlig at sejle i.

– Men lejen er lav, sagde jeg helt veltilpas. Mit humør var blevet bedre lige så hurtigt, som skibet havde ændret til den hjemadgående kurs.

Formanden slog et omslag omkring sin bog og stak den i mappen. Han virkede hverken skuffet eller glad over turens forløb.

Vi gik op alle tre. I kabyssen stod en gryde kogende vand, hvori et par æg hoppede i takt med båden.

– De eneste, der har det varmt ombord, sagde jeg og pegede på æggene.

Da vi noget efter påny stod på landjorden, spurgte jeg formanden, hvad vi nu skulle gøre med hensyn til de planlagte spørgeaftener.

– Vi må telegrafere, at turen er aflyst, men at vi prøver at gennemføre den i næste uge istedet. Mon ikke vi kan klare det? spurgte han.

– – –

– Dae!

Vittus stod smilende og støttede sig med den ene hånd på skrivebordet. Han slog et par smæk med tungen og gjorde en bemærkning om, at vi nu havde passeret den 15. i måneden, hvor han plejede at få halvdelen af sin løn for at passe hunde. Han ville gerne vide, om han skulle have mindre nu, hvor nogle af hundene var slået ned på grund af bidskhed.

– Vi kan vel nok forsvare, at du beholder din løn indtil videre, sagde jeg. – Hvis vi kan bevare livet i de nyfødte hvalpe, vil det jo ikke vare så længe, før du har lige så mange hunde at passe som tidligere.

Vittus trissede ud til skranken. Jeg så efter ham og blev påny slået af, hvor lille han i grunden var. Men hans holdning fornægtede ikke, at han i sine yngre dage havde været storfanger – oven i købet på et så barsk sted som i Melvillebugten.

– – –

Telefonen ringede, og en skinger kvindestemme skar igennem:

– Jens skal hente mig på sygehuset kl. 12.

Det var Jens' kone, der ringede.

– Jamen vil du ikke selv tale med ham, spurgte jeg. – Siger du nej?

– Nej, jeg vil godt.

Jeg kaldte på Jens, der formentlig på grund af lidt døvhed var noget tilbageholdende over for brugen af telefon. Jeg havde således ikke set, at han havde brugt den, før hans kone nu under et ophold på sygehuset var begyndt at ringe ham op et par gange om dagen. Hendes betydelige stemmekraft skulle han da også nok kunne høre under alle forhold – og sålænge hun var i den anden ende af tråden, havde han måske samtidig sikkerhed for, at andre overgreb fra konens side end påhøring af hendes stemmeorgan ikke var umiddelbart forestående. Jens havde næppe meget at skulle have sagt til daglig.

Jens tog telefonen.

– Hallo, sagde han svagt.

– Vil du være ked af at spørge Rakel, om hun vil være kivfaq på alderdomshjemmet i nogle dage, spurgte jeg eleven. – Lønnen er ikke så dårlig.

Da eleven kom tilbage, kunne hun meddele, at Rakel sikkert gerne ville komme, men at hun lige skulle tale med sine forældre først. Hun ville sende nærmere besked så hurtigt som muligt.

Den ene time efter den anden gik, uden at nogen besked indløb, hvad der næppe kunne betyde andet, end at Rakel ikke var interesseret i pladsen – eller at hendes forældre ikke var interesseret i, at hun skulle have den.

Næste dag var Rakels stilling til sagen fortsat uafklaret, og jeg forhørte mig på kontoret hos en bekendt til hende om den mulige årsag til tavsheden.

– Jeg ved ikke rigtig, hvad der er sket med hende, sagde vedkommende. – I den sidste tid har hun opført sig lidt mærkeligt. Det er måske fordi, at hun ikke mere har sin bedstemor til at holde sig i ørene. Eller måske er hun forelsket.

– Hvem skal vi så prøve at spørge?

– Lad os prøve Rosine, og hvis hun heller ikke vil så Helene. Hun er godt nok lige ved at have alder til selv at blive optaget på alderdomshjemmet, men hun kan da i hvert fald lave mad.

– Lad os så prøve hende, sagde jeg.

Gennem eleven blev forespørgsler fremsendt i den anførte rækkefølge.

Rosine vidste ikke, om hun kunne komme, men Helene ville gerne. Desværre blev hun syg lige inden, hun kunne tiltræde. Resultatet heraf var rundsending af forespørgsler til yderligere tre emner, inden det blev klart, at den vikarierende kivfaq ville komme til at hedde Batseba.

— — —

Som ved flere tidligere lejligheder havde jeg også ved det nu forestående officielle besøg i byen lovet kommunalbestyrelsen, at de fornødne arrangementer var i orden, når gæsterne ankom. Men da byens borgere søndag morgen samledes ved landgangsbroen for at overvære begivenhedens påbegyndelse, var der intet flag hejst på den ene af de to flagstænger, der i dagens anledning var rejst. Det rygtedes, at flagmanden var taget på jagt, og da en vikar for ham dukkede op, løste dette ikke alle problemer, for der fulgte ikke noget ekstra flag med. Han kunne ikke finde flere, fortalte han.

Vikaren begyndte at bakse den overskydende flagstang af vejen, da en tilskuer pludselig gav udtryk for at være i stand til at skaffe yderligere et flag, så disharmonien på flagbastionen kunne undgås. Tilbuddet blev modtaget med lettelse, den under bortfjernelse værende flagstang blev genrejst, og manden, der havde et flag, forsvandt hurtigt op i byen.

Prisværdigt hurtigt var manden tilbage igen, men kun for at oplyse, at han godt

nok havde fundet sit flag, men kun for at konstatere, at det var betydeligt større end det tilstedeværende. Han havde derfor istedet medtaget et par gamle splitflag, som ikke var særligt kønne, men i det mindste lige store.

Flagene blev bekigget, efter omstændighederne fundet anvendelige og hejst.

I pjaskregnen dukkede båden med gæsterne op. Dagens program var igang, og det afsluttedes for gæsternes vedkommende nogle timer senere med en humpende kørsel i et halvt rugbrød til stedet for logiet for natten.

Næste morgen bragte en rejsebåd i en hård nordlig kuling gæsterne til næste destination på kysten, hvor kæmneren forhåbentligt var mere heldig med besøgets optakt.

— — —

— Hun sidder hos mig og græder.

Præstens stemme med det let bekymrede anstrøg i tonen lød i telefonen.

Jeg behøvede ikke nogen særlig yderligere forklaring. Den pågældende og hendes mand havde allerede givet anledning til meget samtalestof i byen på grund af deres højrøstede diskussioner for åbne vinduer. Han var udsendt, hun var hjemmehørende og næppe mere end halvt så gammel som manden.

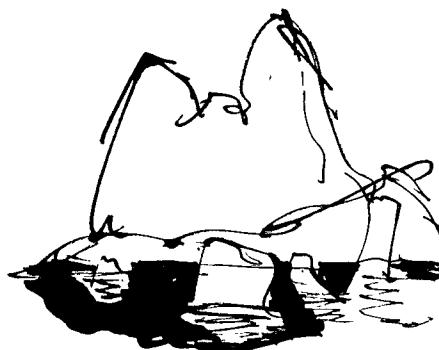
— Tror du ikke, at byggelederen kan skaffe hende et sted at bo, fortsatte præsten. — Og kunne du ikke også prøve at tale med manden. Han har låst hende ude, og hun er jo højgravid.

— Jeg skal prøve, sagde jeg.

Da jeg havde lagt telefonen på, begyndte jeg at tænke på, hvorledes jeg skulle gribe sagen an. Jeg havde vist lovet præsten mere, end jeg burde have gjort. Det var godt nok klart, at konen skulle hjælpes, men, på den anden side, mon ikke sagen ville løse sig selv? Hvilken ret havde jeg til overhovedet at blande mig? Det måtte vel nærmest være politiet eller kredsdommeren, der skulle gøre noget, men politibetjenten lå på sygehuset, og kredsdommeren var bortrejst.

Næste morgen kom naboen til ægteparret ind på kontoret, og jeg benyttede lejligheden til at spørge ham, om han vidste noget om, hvordan det gik.

Jo, naboen vidste godt, at manden havde været godt gal over, at han var blevet låst ude af lejligheden af konen. Han havde vist ledt efter konen over hele byen og

omsider fundet hende hos bagerfamilien. Her havde han fået fat i nøglen og var gået med den besked, at hvis konen ville ind hjemme i lejligheden, måtte hun henvende sig til ham.

Jeg kastede et blik på byggelederen og fornemmede, at han og jeg var lige overraskede over denne oplysning.

– Var det hende, der låste ham ude? spurgte jeg forbavset. – Vi hørte i går det omvendte. Forhåbentlig er der så slet ikke noget problem mere.

At dette rigtigt var tilfældet blev hurtigt bekræftet. Naboen ringede nemlig kort efter og meddelte, at han netop havde mødt ægteparret, og at alt åndede fred og harmoni omkring dem.

– I den slags sager kan ingen hjælp åbenbart være dobbelt hjælp, bemærkede byggelederen.

— — —

Sekretæren kunne gnistre, når det skulle være.

– Hvorfor udtrykker man sig altid så vagt? spurgte hun en dag. – Det nordlige Danmark! Hvad er det for noget vås. Har man nogensinde hørt tale om, at Færøerne burde betegnes det midterste Danmark? Og alle disse tilskud, der ydes både i tide og utide – hvad medfører det andet end stadig mere vrøvl og utilfredshed?

Sekretæren kiggede ud ad vinduet og over på fjeldet på den anden side af søen.

– Hvor jeg forstår de, der rejser hjem trætte over, at fritiden kun er en forlængelse af arbejdstiden ved de endeløse diskussioner om de grønlandske forhold, fortsatte hun.

Da jeg gik hjem til frokost, var hun i færd med at stemple breve.

– Tak i lige måde, sagde hun, inden jeg nåede at få sagt mit ved denne lejlighed sædvanlige „Velbekomme“.

Da yderdøren smækkede i efter mig, nåede jeg netop at høre en nynnen inde fra kontoret.

— — —

Den stedlige danske korrespondent til radioavisen havde været syg gennem længere tid, og redaktøren i Godthåb pressede på for at få en afløser udpeget, så nyhedsformidlingen var intakt – der var en del utilfredshed i befolkningen over, at der i lang tid ikke havde været nyheder fra deres eget distrikt i radioen.

I denne situation, og fordi ingen andre fortsat meldte sig som interesserede i jobbet, påtog jeg mig at forsøge lykken ganske midlertidigt.

Som dagene gik, måtte jeg erkende, at det ikke var særlig nemt at skrabe nogle nyheder sammen, som kunne have interesse uden for byen, og jeg følte ærlig talt ikke, at jeg udfyldte stillingen som korrespondent blot nogenlunde tilfredsstillende.

En dag på kontoret udfyldte jeg nogle skemaer for en fanger. Næppe var denne færdigekspederet og ude ad døren, før tolken fortalte mig, at det måtte have været

forsynet, som havde ladet fangeren slippe fra den dramatiske tur på isfjeldet, som hele byen talte om.

Med undtagelse af korrespondenten! Men da jeg hurtigt bad tolken genfortælle, hvad han vidste, forstod jeg så udmærket, at historien optog alle. Den havde nemlig så meget kød på, at den havde gode muligheder for at eliminere min hidtidige følelse af utilstrækkelighed i korrespondentvirksomheden. Jeg fik fat i hovedpersonen, og et alenlangt telegram røg mod Godthåb:

„En fanger er ved et enestående held sluppet levende fra en eventyrlig, men dødsfarlig sejlads på et isfjeld.

Medens fangeren var i færd med at tilse sine hajlangliner, blæste det kraftigt op. Pludselig revnede isen, og inden fangeren kunne nå at redde sig over på den landfaste side af revnen, var denne blevet så bred, at ethvert håb om at forcere den var udelukket.

Fangeren befandt sig nu på en stor isflage, som hurtigt drev ud for en hård østlig kuling. Flagen blev ofte overskyldet, og da bølgegangen til stadighed brækkede stykker af, var fangeren hele tiden fuldt beskæftiget med at få sig selv, hunde og slæde reddet over på den flage, som til enhver tid var størst.

Efter få timers forløb var der kun en ret lille flage med tre små indefrosne isfjelde tilbage. Fangeren forudså den skæbne, som også denne sidste flage ville gå imøde, og bjærgede sig op på toppen af det største af de indefrosne isfjelde, hvor en skålformet overflade skabte et opholdssted, omend af tvivlsom beskaffenhed. Kort efter sprængtes isflagen igen – fangeren var med hunde og slæde alene med isfjeldet.

På sit høje domicil og under isfjeldets vippende færd ud mod det åbne hav, fik fangeren efterhånden af slædens påspændte skind og sejldug lavet en slags læhegn mod vinden. Senere faldt han i søvn, træt af de udståede strabadser.

Da fangeren vågnede igen, var det morgen, og fjeldet var efter nærmeste landkending drevet ca. 50 km ud. Der var ingen tegn på, at en ændring af kursen var forestående; men op ad formiddagen skete det – vinden flovede af og gik lidt efter om i nord. Isfjeldet tog nu i stedet retning mod en synlig iskant mod nordvest.

Hen på eftermiddagen var isfjeldet så tæt på iskanten, at den yderste og ufarbare rand af grødis var nået. Og ikke længe efter kunne isfjeldet lægge sig til rette i den mere faste brudis.

Efter mere end et døgn befordring på isfjeldet kunne fangeren i god behold kravle ned fra sit farlige befordringsmiddel og fortsætte færdigen over brudisen, som imidlertid hurtigt viste sig dårligere end først antaget. Tre af spandets otte hunde gik tabt, hvad der gjorde det nødvendigt at skære de resterende hunde fri og efterlade slæden.

Sent på eftermiddagen nåede fangeren frem til en nedlagt bygd, hvor den værste

sult blev stillet ved hjælp af noget hakødt fra en rævesaks. Næste dags aften nåede fangeren velbeholdent hjem.“

Da jeg ikke længe efter taklede af som korrespondent, havde jeg naturligvis glemt – foranstående bidrag in mente – at jeg en overgang havde følt en svigtende indsats i nyhedsbetjeningen. Men det skulle kun vare kort.

En måneds tid senere løb jeg nemlig påny på min fanger, som benyttede lejligheden til at spørge, hvorfor det dengang absolut var turen på isfjeldet, jeg havde samlet min interesse omkring, og ikke den hændelse han havde været ude for kort forinden.

Om denne anden hændelse, hvis eksistens jeg hidtil havde levet i lykkelig uvidenhed om, fortalte han nu, og jeg måtte give ham ret i, at i forhold hertil var min gode historie reduceret til nul og nix.

Men der var intet at foretage sig i denne anledning – jeg var jo ikke korrespondent mere.

— — —

Den tid er vel nok ovre, hvor man som kærner kan glæde sig blot over dette, at der nu er installeret centralvarme i kontorbygningen, og at det hører fortiden til med de ubehageligheder, man måtte døje, når den nødvendige stadige kakkelovnsfyring svigtede en vinterweek-end, og kontoret var bundfrosset om mandagen – en dag med et personalehumør af beskeden højde, tænderklapren og kolde fødder.

Det kan undertiden også være svært for en kærner at fryde sig over, at institutionens virksomhed i de forløbne år har bevaret karakter af en broget forretning.

Og vil man dog alligevel som kærner ønske, at det skal være helt anderledes? Jo, hvor der kan drages nytte af nutidens avancerede regnskabs- og andre hjælpemidler, fordi de pågældende områder er disponible for en sådan omlægning i arbejdet, skal man gøre dette. Men for en del af resten – eller rettere for det i indledningen omtalte område betitlet: Alt muligt andet – lad det menneskeligt farverige heri kun blegne langsomt. Og helst slet ikke.

Den bestående alsidighed i arbejdet og den evige tilstedeværelse af overraskende opgaver gør ikke kærnerens arbejde mindre krævende, tværtimod; men så længe det om varetagelsen heraf ikke er ganske malplaceret at tale om begrebet kunst på arbejdspladsen i en ny betydning, bliver det i hvert fald ikke nemt for den grumme trivialitet at indfange kærnerkontorets dagligdag.